

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 5-60 вод.
За границею:
В Америці: 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словакиї 30 к. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Збірає адреси і зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ТОВАРИСТВО

Українська Захоронка у Львові

устроєне в неділю дн 20. жовтня ч. р.
ЧАННИН ВЕЧЕР з ДАНСІНГОМ 2—3
в салі «НАРОДНОЇ ГОСТИННИЦІ». — Початок о
годині 8 вечером. — Виділі просить о численну участь.

Свій до свого!

Львів, 18. жовтня 1929.

Свій до свого! — який старий і амістний, в
лихих народів самозрозумілий. Цей клич — по-
руч спільного культу — тримає не лише на по-
верхні життя, але й на передових позиціях в ма-
теріальній і навіть духовій діяльності розвинені
по всьому світі 14-ти мільоновий чеський на-
рід. Цей імперативний клич, який є не лише на-
звичайним засвідченням національної спільності, не
лише доказом патріотизму, але й добре зрозу-
мілого інтересу, між іншим причинився до ве-
личчї (просту передових народів світу). Як кожна
державна при допомозі митної політики забезпе-
чує себе економічно, як вона старається всіми
способами зберігати капітал у своїх державних
закладах, так кожний народ при допомозі мо-
рального мита здійснює свій клич: Свій до сво-
го! — все і всюди намагаючись оживити власний
національно-господарський організм, зберігаючи в
собі життя в цьому круженні крові-гроша. Ві-
домо, що французи, клясичні представники на-
ціонального егоїзму, тільки тоді випускають
гріш зі своєї країни, коли тим способом можуть
притягнути до краю ще більші багатства. Наші
нові робітники у Франції могли би багато
сказати про те, що з ними так довго поводяться
як з людьми, як довго вони на місці розтрачують
чужобілий гріш. Коли тільки робітник є при-
кладний і ошадний, коли він хоче переслати свій
зрібок на батьківщину, моментально змінюєть-
ся відношення до нього на гірше. Клич: Свій до
свого! — покладається в основу чеського віро-
вняння, створив чеський промисел, чеські банкі,
всю матеріальну культуру, поставив чисель-
но малу чеський народ у ріді передових на-
родів.

І в нас цей клич лунає не від винишнього
історичного і переломного періоду змі-
ни в нашій корисній свідомості. Через ві-
що, голосили ми: Свій до свого! — але на ділі
були йти в привички і ще більше в конечности
до чужини, вимагаючи від них тільки пошану-
вання української мови (у вивісках, у перекладі,
в розмові то-що). Після війни ті доматання до
чужини фірми не виступали вже так настирли-
во. Мислю пражанин, немов би з одного боку по-
тужили себе прибутками, немов би ми втратили
власність себе, а з другого немов би ми не припи-
няли ваги до належного пошанування нашої мо-
ви. Власнож нашої пасивності під тим оглядом
те внаслідок нагальної пануючої чужини і де-
мономіи нас купецько-промисловими сфера-
ми у всіх містах і містечках на наших національ-
них територіях під Польшею зникли всі вивіски в
українській мові не лише з урядових установ, але
з приватних інституцій, крамниць, магазинів,
кафе-ресторанів тощо. Легковажність українського
класу доходила до краю. І ми, на жаль, дуже
слабо на те реагуємо або й не реагуємо зовсім.
Примітний такий стан, як щось природне і зро-
зуміле. Тільки на українських установах вики-
нути українські вивіски і тільки там українська
мова мовила свої громадське становлення.

Але одночасно клич: Свій до свого! — на-
добав більшого змісту, перестав бути кличем фор-
мальним, кличем про свято. З одного боку під
тиском прихислих обставин, а з другого в зро-
зумілій потреби в конечности повстають все по-
вні українські установи, нові заклади праці, нові
школи, спілки, кооперативи і приватні. І
треба зрозуміти, що в широким колах українсько-
го громадянства поширилася прозорова ва-
ртість свого. Сьогодні українці, все більше шукає
свого ремісника, свого купця, свого підприємця,
свого платача доробку як у чужині.

Клич: Свій до свого! — набрав чужої аміст-

ности, хоч не став їде загальним. Над ним все
ще вагаться сила атавізму, привички, інстинкти
власні сили і взаємного недовіри. Одночасно й
друга сторона не все стоїть на висоті аваданія.
Часто можна стрінутися в недостачі солідности,
в відсутності змісту конкурентности відносно
чужини, а зате в незвичайно розвиненому ко-
нкурентности відносно своїх. Бувають і спеці-
альні вимоги на адресу українського громадян-
ства, як і українських установ та приватних, ін-
дивідуальних підприємств. Між українським
продуцентом і посередником (кушем) з одного
боку та українським консументом з другого не
наступив ще стан рівновіжжя і добре арозумілого
взаємного інтересу. Та в аваданню але до кра-
йного, клич: Свій до свого! — переходить з ді-
яльної теорії в діяльну практику. І тому сьогодні
український купець чи підприємець має вже ін-
терес явно і славно признаватися до українства,
афішувати його назверх. Це тим більше вказано,
що він і так тільки в дуже малому обемі може
рахувати на чужинну публіку.

І тому велике здивування мусить викликати
така неформальність, що український купець,
чи підприємець, який в українській пресі апе-
лює до українського громадянства, просить у
нього підтримки, назверх хочеться під виклю-
чно польським написом. Таких випадків за-
мечування, як не скрипання свого національного
характеру такі як Львова, і то в останніх часів,
можли ми принести кілька. Але не робимо цього

Консолідація банків в Європі й Америці.

(Допис з Америки.)

(Політична суверенність і господарська діяльність. — Причини консолідації банків. — Заука
банків в Англії і Німеччині. — Теперішня консолідація в Америці та її користи. — Банкові шери
в місті Бостон. — Заука наших банків у краю.)

Французький журналіст Делейї андав не-
давно книжку п. н. «Політичні байки і госпо-
дарська діяльність», в якій великим статистичним
матеріалом старается довести, що історія
людства це безперинна боротьба між народами
та повний господарський вижис народів сла-
бших народами сильними, домінуючими в світі.
В давних часах цей вижис носив дуже примі-
тивну форму звичайного фізичного насилля і
повного поневолення слабших народів. У нові
часах поневолення і господарський вижис
не змінилися — змінилися тільки їх форми. Як
у старинних часах так і тепер маємо дві чи три
вповні суверенні нації, а всі інші це лише сате-
літи, а їх суверенність є нічим іншим як ластин-
ною тільки політичною суверенністю для за-
хригтя повної господарської залежности. Не-
хай, скажім, Румунія, Греція чи інша суверенна
державна зробить щонебудь проти волі Англії
чи Франції, а завтра не буде там дотичного
уряду.

Тепер є три вповні суверенні держави в
світі Америка, Англія та Франція, а між ними
їде тиха, але завзята боротьба за те, хто візьме
керму світа в свої руки. До цієї боротьби го-
товяться не тільки армії і флоты, але в першу
чергу все народне господарство, яке їде впе-
ред великанським розмахом. Повстають вели-
канські підприємства, з сотнями тисяч робітни-
ків, а мільярдами майном. Фінансові вимоги
тих підприємств є так великі, що для їх заспо-
коєння потрібно вже не мільонів, але мільяр-
дів банків, щоб йти в крок з господарським
розвитком краю.

Ось це правдива причина консолідації
банків.

Всіляко можна задивлятися на цю консолі-
дацію, але одно є вже певне, а саме, що це є
природний розвиток, якого не відстане здер-
жати, а яким проходили всі краї Європи, а зо-
крема Англія, Німеччина і Франція.

В Англії протягом останньої сотні літ від-
булося 552 консолідації, наслідком чого змен-
шилося там п'ять голонних банків з 8000 філій,
і 600 мільйонів дол. акційного капіталу, 10 міль-
йонами доларів депозитів і тріста тисяч влас-
них шерів (акцій) і ці банки ведуть майже все
банкове відомство країни. Цінає те, що

З ошадности повстає добробут оди-
ниці, а тим самим добробут народу.

Не будьте своїм власним ворогом
і складайте свої ошадности в

Кооперативному Банку «ДНІСТЕР»
у Львові, вул. Руська ч. 20.

в паді, що та прикра неформальність буде у-
сунена.

Клич: Свій до свого! — який вже реалізу-
ється, мусить йти ще ширше пригноблений
нашою нацією, мусить стати загальним. Бо тільки
тим способом ми зможемо витримати у важкій
боротьбі за своє існування і вийти зі стану го-
сподарчого примітиву. Український консумент,
український інтерес тільки до українського
купця, до українського підприємця, лікаря, а-
вюката, інженера, будівельного, української у-
станови, українського банку. Але одночасно му-
сить бути в повному обемі пошанована україн-
ська мова, українська гідність. Сьогодні можна
презигнувати з формального пошанування укра-
їнської мови чужинцями, але зате мусимо ще
більший натис зробити на розбудову наших
власних закладів праці. Однак, розбудову-
ючись, ми не можемо й не сміємо себе адисвалі-
фікувати, легковажно або балажужно відно-
ситься до рідної мови. Ми не лише не повинні за-
криватися чужим серпанком, але все і всюди ма-
ніфестувати нашу національну приналежність.

остання консолідація відбулася в 1918 р., за-
разже по закінченні світової війни, коли Англія
готовилася до відзискання світових ринків.

Подібною дорогою відбувалися консоліда-
ції і німецьких банків, які в 1914 р. дійшли бу-
ли до такої сили, що більша частина міжнарод-
ної торгівлі на лондонській біржі була фі-
нансована їх капіталами. Філії цих банків у
чужих краях були так прекрасно зорганізовані,
що при їх допомозі Німеччина відзискала по
всій світі полуднево-американські ринки, завда-
вши при цьому великі втрати американським
банкам, які теж почали там організувати свої
відділи.

Дорогою консолідації йдуть тепер і амери-
канські банки і вони вже антаворами щось у
ролі п'ятих англійських банків. Є не п'ять но-
йоркських банків, з капіталом 815 мільйонів дол.
і депозитами поверх п'яти мільярдів дол. Одна-
к, тому, що американське законодавство не
дозволяє на творення філій у цілім краю, існує
тут ще майже 30.000 менших самостійних чи
півсамостійних банків, які без сумніву при
внесенні законодавства, зіллються в одну велику
організацію.

Якби ми не дивилися на консолідацію, то
для факти є неоспоримі: 1) великі банки краще
і дешевше обслуговують господарські потреби
краю; 2) великі банки дають кращу запоруку
депозиторам.

Маючи перед собою факти великанських
консолідацій, вириняє мимоліт питання: Як
повинна ставитися до цього наша американська
еміграція, та як стоїть під тим оглядом діло в
нас у старому краю.

Поміняючи багато інших важких причин,
наша американська еміграція повинна закупо-
увати банкові шери (акції) хочби тому, щоб
взяти участь у зисках. За приклад нехай посту-
жать шери десятих банків у Бостоні, яких посту-
пність зростає протягом десяти літ на 280 %, або
іншими словами, хто у жовтні 1919 р. інвесту-
вав 64.152 доларів, цей має нині 190.786 дол.
крім виплаченої за цей час дивиденди в сумі
21.876 доларів.

У нас в краю кілька банків (всильний бан-
к один. — Ред.), яких капітал є майже до-
вільний. Поміняючи, що кілька цих банків

Користайтеся з нагоди!**Одиниця Українська Галантерейна Торговля „Genewa“****Д. Конюха, Львів, Ринок 37.**
(побіч „Народної Торговлі“)продає для реклами по фабричних цінах
Жіночі і мужеські білля,
пальчохі, прекрасний вибір наймодніших красон
тистичний вибір краваток, торбинок і трико-
тажів, приладдя до голених і курення.
Перфумерія, Косметика і Забавки, Капелюхи і Шапки!одні банкі зменшили на половину кошти адер-
жання цих банків, а тим зменшили і кошти
банкової обслугову на половину — така злука
притягнула байдужість нашого населення то-
му, що великий банк мав би кращий провід,
дав би кращу обслугову своїм клієнтам і найваж-
ніше дав би забезпечення, що вложені гроші є
забезпечені майном великого банку.**Д-р Володимир Галан.**
Філадельфія, Па.**Українські справи в Румунії.**

Новий похід.

Під цим заголовком появилася в нац.-нара-
дницькій „Хліборобській Правді“ (ч. 62—63)
вступна стаття, в якій пишеться про новий по-
хід шовіністичної румунської преси проти украї-
нського народу взагалі і проти української
мови в наших народних школах зокрема, в якій
читаємо м. ін. такий уступ: „Найцікавіший
факт, що й деякі панове, які досі вважали ве-
ликих прихильників українського народу, показу-
ють своє правдиве обличчя. І так — по донесе-
нню румунських газет — бувший міністр у пра-
вительстві Аверіскула і теперішній сенатор
сторожинського повіту Дорі Попович, який
перед виборами в р. 1926, коли їздив по селах
з тодішніми кандидатами Лукашевичем, Вели-
горським і Смеречинським (підтримувані Ко-
гутівським „Рідним Краєм“), присягав, що за-
провадить українські школи, виступив недавно
тому гостро проти факту, що посол Кракалія
кодив з депутатською до президента міністрів Ю.
Маніва в справі українських шкіл.“На маргінесі цієї статті у „Хліборобській
Правді“ пише чернівецький „Час“: „Підпису-
ємо руками й ногами все те, що пише „Хлі-
боробська Правда“ про п. Дорі Поповича і доповню-
ємо „Хліборобську Правду“ ще й тим, що таких розчарувань
як з п. Дорієм, знає українська суспільність
ще з багатьма іншими панами, що пана Дорі
Поповича не підтримує при його всяких канди-
датурах самий тільки п. Лукашевич і Когутів-
ський „Рідний Край“, але й деякі особи, що
стоять дуже близько до... „Хліб. Правди“, тащо п. Дорі Попович є членом царанистичної
партії і як такий був поставлений кандидатом
і вибраний сенатором у сторожинським повіті
і українськими голосами... Отже виходить, що
українські голоси тут докороти самим тільки пп. Лукашеви-
чем і Когутівським, коли наші рахунки з п. Дорієм
щось не годяться“.**Кілько українців живе в Марморосині?**

Читаємо в „Часі“:

Кожного українця, де він не жив би, ціка-
вить це питання. Постараємося дати хочби
приблизну відповідь на підставі гр.-кат. шема-
тизму з 1924 р. Однак зазначимо, що до
нижче поданих чисел треба поставитися з не-
яким резервом, хоч вони є сьогодні єдино-
ю підставою для приблизного обчислення
наших земляків у Марморосині, бо урядових
чисел по національності не маємо.Мармороські українці заселяють головну
сиготський і сатмарський повіти. В сиготським
повіті виказує шематизм 20.408 гр.-католиків. Це
число розділюється на місцевості: місто Сигіт
1540 душ, Вистра Петрова 2376, Рукрива 1596,
Рускова 2188, Русполіяна 3074, Довге Поле 773,
Кручово 1395, Костіл 749, Лука 2560, Ремети
837, Руна Виша 2870.В сатмарським повіті шематизм подає 19.077
гр.-католиків, які мешкають у таких місцевостях:
Берецьк 7356 душ, Варадик Великий 1298, Зо-
лоткалова 2500, Вел. Караль 1741, Сасмар 2367,
Шарказ 2044, Терешеш 1021, Чедрег 750.Разом отже 39.485 душ. Дуже важним було б,
колиб хтось з тамошніх свідоміших земляків під-
няв нелегкого завдання і зробив докладне зі-
ставлення українського населення на Мармо-
росині.Мармороські українці національно мало
свідомі. Замітне в, що свідоміші одиниці й селя-
ни тягнуться ще сьогодні, мабуть з привички, до
Ужгороду як культурного центру. Чернівці — не
вважаючи на 10-літнє перебування марморось-
ких українців разом з буковинськими й бесараб-
ськими українцями — їм ще недосяжні. Завдан-
ням культурних установ на Буковині і свідомі-
ших одиниць у Марморосині є проломити цей
лід і зв'язати ці дві українські землі під націо-
нально-культурним оглядом.**Боротьба за зареєстрування українських то-
вариств.**Дня 11. п. м. відбулася розправа над рекур-
сом, внесеним генеральним прокурором проти
вписання в реєстр юридичних осіб т-ва „Правна
Поміч“, т-ва „Українська Воля“ в Чернівцях і
т-ва „Українська Бурса“ в Кішмані. Всі три то-
варства заступав при Найвищому Суді в Була-
решті адв. д-р Маєр-Михальський. Найвищий
Суд, вислухавши виводи генерального прокура-
ра і адв. д-ра Маєра-Михальського, відкинув усітри рекурси і затвердив рішення Апеляційного
Суду в Чернівцях про вписання цих 3 товариств
у дотичний реєстр і призначення їм права юридич-
ної особи. Згадані товариства заступав при Три-
буналі й Апеляційному Суді в Чернівцях адв.
д-р Дутчак, який і виготовив також вердикт до
Найвищого Суду.**ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.****„Програмовий культурний постулат“.**Зупиняючись недавно над абсурдним і без-
прикладно глупим помислом якогось курьозно-
го „Лемка“ з метою розробити і проковтнути
західну вітку українського народу, звернули ми
увагу на те, що цей помисел не новий. Вже кіль-
ка літ тому пропагував цю „програму“ на сторін-
ках „Слов-а Польск-ого“ проф. Ст. Грабський.
Розуміється, і він не був оригінальний. Таку
„культурну“ програму принароковували до по-
негодених уже давно пануючі, між іншим прусь-
кі гакатисти до поляків, а російські чорносотенці до всіх народів б. царської імперії.Не диво, що до такої „культурної програми“
вертають у відношенні до українців і білорусів
польські націоналісти. Безглузді ельокубрації
„Лемка“ зараз підхопило санацийно-фашистське
„Слово Польске“, перехваляючись тим, що
воно все доказувало, що консолідація Польщі в
культурній ділянці!„повинна відбуватися перш усього шляхом
органічного об'єднання всіх етнічно-расових
груп із народом (польським!) — Ред.), а їх людо-
вих культур з національною, історичною куль-
турою держави, при чому — розуміється — на-
ціональній, політичній й культурно-сепаратистичній
руху повинні бути знищені в усьому безоглядності.
Во виходимо з тієї основи, що всі етнічні групи
створять підбудову державного народу, а їх людо-
ві культури є основою головної, історичної, на-
ціональної польської культури. А виходячи з
того заложення, вважаємо, що треба розвивати й
зберігати народно-культурні окремішності всіх
етнічних груп, себто їх наріччя, мистецтво, обичаї,
культури і т. і. — перш усього навчаючи в
школах крім національної мови, себто польської
лише тієї етнічно-матірної мови, якою дійсно ко-
ристується населення даної землі. Навіть більше!
Вважаємо, що також етнічно треба організувати
населення на основі її етнічної окремішності,
на основі своєрідності, регіональних цінніс-
ційних і господарчих потреб...“Розвиваючи далше цей ідіотичний і давно
збанкротований погляд, словопольські фашисти
дорікають урядові, що він не зовсім їде по їх лі-
нії, ніби то обмежує чи регіоналізм лише до го-
сподарчих справ. А, мовляв, цей культурний по-

ПАМ'ЯН ГОРНЯТКЕВИЧ.

Великий маляр.

Посмертна згадка про Яка Мальчевського.

Яке Мальчевський! Хто з нас не бачив бо-
дай у репродукціях його композицій з фавна-
ми, медузами, повних алегорій і таємничих
своїм змістом, а перш усього яєних, соняшних?
Тоді мимохіть насувалося питання, яке вони
мають значіння, як треба глядіти на ці небу-
дені картини? Відповідь на такі питання була
нелегка, бо й сам Мальчевський нерідко давав
висновок дотично т. зв. літературної сторони
своїх образів.Бувало, коли сміливіший репортер заступав
до дверей його робітні і ставав перед худоща-
вою фігуркою маєстра та виявив йому щіль своєї
візити, тоді цей гість стрічався з недуже го-
стинним прийняттям. Мальчевський, що завжди
ставився неприхильно до критиків, відповідав
якому добродієві гуманичною фразою: „Hrablo,
zegladaj sobie moje obrazy jak dlugo chcesz, ale ja
ci ani slowa nie powiem, co to wszystko znaczy.
A potem idz i pisz!“Самозрозуміло, що непростий гість не міг
спісля поінформувати як слід своїх читачів про
суть праць Мальчевського. Одним із нечислен-
них щасливців, що був втаємничений в аркани
творчості Мальчевського це поет Л. Ридель,
автор поважної студії-монографії про цього
маєстра.Поляки називають Мальчевського польсь-
ким Бекліном. В дійсності дуже мало анальо-
гій можна би потягнути між ними обома. Хіба
якщо схожості є в таємничості змісту, але
форма так інша в одного й другого. А навіть
щодо змісту, то просто безмежна різниця ле-
жить між ними. Наскільки оригінальний і стихій-
ний Беклін доходив до трагізму в своїх творах,
зате Мальчевський був у великій мірі за-
леглий духовно від творчості Словацького. В
образях Мальчевського не відчуваємо трагізму,
а всюди стрічаємося з характеристичним йому
чаром. Це садне в позах кожної його постаті,до яких він підбирав собі окремі типи моделей,
із демонічною рисою. А мова картин Мальчев-
ського є майже завжди алегорична, незрозуміла
без спеціальних коментарів.Дехто з критиків називає Мальчевського
просто ілюстратором Словацького. Ця замітка
настільки лагідна, що його не можна розуміти
без знайомості з творами Словацького. Ідучи
тим шляхом, Мальчевський перейшов цілу ево-
люцію від реалістично намальованої „смерті
Єлени“ (у національному музеї в Кракові) аж
до пізніших символічних композицій. Але щоб
на цю тему писати ширше, необхідно користува-
тися ілюстраційним матеріалом, що самозрозумі-
ло є неможливе в рамках фейлетону. Та для
характеристики його символіки наведу хочби
такий приклад. Так часто в образах Мальчев-
ського стрічаємося з появою фавнів. Що вони
означають? Є це просто персоніфікація приро-
ди. В краківській галерії знаходиться його карти-
на, яка зображує сніжного артиста, заслухано-
го в звуки фавнової сопілки. Це музика, якому
шум вітру, чи пташина пісня стане матеріалом
до могутньої симфонії або прекрасної сонати.Другою визначною рисою мистецтва Маль-
чевського це його наскрізь оригінальний рису-
нок і кольорит. Мальчевський вже як професор
академії залюбки повторював своїм ученикам,
що він учився десять літ рисувати, а лише один
рік малювати і цей рисунок доведений до вер-
шини робить враження, що Мальчевський — ка-
жучи словами Брюлова, — навіть малюючи ри-
сував. Поруч цього він мав свій окремішний ко-
льорит напоєний сонцем, радісним, світлим.
Мальчевський хіба й тут перенявся поривом
Словацького, що сказав про себе (в листі до
Красинського), де він протиставляв духові
„іридіона“: „я творю фантастичну легенду, з
вікової тиші добуваю пророчі хори й на стрічу
чорної, громової Дантєвської хмари веду ле-
гоньки, веселкові й Аріостові хмаринки“. Такий
є кольорит Мальчевського й він задержував його
завсід.Пригадую собі, коли в бачив три його обра-
зи десь біля 1922. р. в краківській палаті ми-стецтва, виконані після довшої недуги автора.
Він назвав їх уже своїми „останніми акордами“.
Був це портрет його дружини й дві невеликі
композиції, мальовані — як на такого мистця,
— дійсно дуже слабо. Слідні було, як тяжко прихо-
дилася йому тоді опанувати свою давню тех-
ніку.Здавалося, що ця людина живе тільки ми-
нудим, пережитками, не в силі вже дати того,
що колись давав. А може це були також наслід-
ки сумних непорозумінь родинних, бо на згад-
нім портреті була зображена його дружина, що
з зав'язаними очима стояла перед його образом...
Але минуло з того часу може пів року й на чер-
говій виставі появилася новий цикл картин
Мальчевського. В них він знову висловився ко-
лишнім рисунком і яєним, прегарним кольори-
том, заграв усіми могутчими акордами своєї
пребогатої палітри!В історії польського малярства займає
Мальчевський справді виїмкове становище.
Якщо розважимо, що польський живопис роз-
вивався швидко протягом останніх сто років і
до часів Гроттера та Матеяка не можна гово-
рити про чисто польське мистецтво, то для
історика малярства тої нації небогато постатей
може мати особливий інтерес. Що більше,
навіть Гроттер і Матеяко, хоча по амплі були
виразниками духа польського патріотизму, то
по формі йшли слідами чужих майстрів. І ала-
стиво перший Вишлянський здобувся на щось
завсім самостійного. Його творчість, це вже
чисто польське мистецтво (абстрагуючи від
деяких аналогій з Годлером). Другим, ще
більше оригінальним явищем є саме Мальчев-
ський. Не брав він від чужих майже нічого, а
свої високі думки висказував на цілком інди-
дуальний лад із видимими чертами геніаль-
ності.Мальчевського — як людину, — характе-
ризують дві замітні риси: химерність і благо-
родність. Доказом цього може послужити єди-
ний факт. Одного разу (перед війною)
звернувся до студента академії мистецтв у Кра-
кові його знайомий з проханням скопіювати

За океаном.

„Новий Канадієць“.

Взяв канадійське видавництво „Національна Преса“ у Вінніпегу, що видає кілька тижневиків у різних мовах, а в тому числі „Канад. Фармер“ й „Канад. Українець“ в українській мові, приступило до видання спеціального місячника в англійській мові п. з. „The New Canadian“ (Новий Канадієць). Зі змісту першого числа „Нового Канадієця“ за вересень п. р. виходить, що редакція цього органу поставила собі за мету дві справи: 1) інформувати об'єктивно канадійців британського походження про їхніх співгромадян чужинського походження, у першу чергу про канадійських українців як грість з черги по числу націоналістичності у Канаді і 2) дати канадійцям британського походження (і взагалі всім тим, що читають по англійськи) огляди всіх бачуваних проблем європейської політики, а зокрема інформувати їх про життя-буття тих народів Європи, що мають своїх земляків у більшому числі в Канаді. З тією метою „Новий Канадієць“ передруковує м. ін. важливі статті й замітки про канадійців не-британського походження з органів „Нац. Преси“, а в дальшому, можна надіятися, міститиме про них також оригінальні, спеціально писані статті дітями й політиками дотичних народів. У першому числі „Нов. Канадієць“ наводимо статті на різні теми українців Г. Кураліна і ред. В. Бібровича, що оба стоять дуже близько цього органу, а також статті Г. Келлі Дикінсона (канадійця), що співробітничав постійно в українському „Канадійському Фармері“. Про українську справу в Європі наводимо в тому числі окрему статтю, написану з приводу недавнього зібрання Ліги Націй і відомого вступу в справі меншостей сенатора Даншорана, а про життя-буття української еміграції в Ка-

750.000 Золотих = 84.500 Доларів

може осягнути когнись, хто купить **Льос 1-шої класи** 20. Дериванної Класової Льотерії в шасливий Колектурі.

„РУНО“, Равіч і С-ка, Львів, Академічна 3.

Крім цього багато виграних по аз. 350.000, 250.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000 і т. д. на загальну суму

30 мільонів Золотих.

Тисячам людей приносить Польська Класова Льотерія рік річно багатства і добробут. Нашій Колектурі сприяє заодно названннайне шастя!

ЩО ДРУГИЙ ЛЬОС ВИГРАЄ!

Тягнення вже **14. і 15. листопада ц. р.**

Шини льосів:

$\frac{1}{4}$ Зол. 10, $\frac{1}{4}$ Зол. 20, $\frac{1}{4}$ Зол. 40.

Тягнення вже **14. і 15. листопада ц. р.**

Замовлення виконуємо негайно, пересилаючи оригінальні льоси разом зі складанкою П. К. О. на вільну від почтової оплати пересилку.

Одна хвиля рішає про щастя в життю!

В цій місці витати і чітко виповнене переслати в листі!

Карта замовлення.

До колектури „РУНО“ Львів, вул. Академічна ч. 3.

Прому о присланні

..... цілий льос по Зол. 40— 1-7
..... половинний льос по Зол. 20—
..... четвертий льос по Зол. 10—

Належитість в квоті Зол. доложу негайно по одержанні льосів, складанкою П. К. О., котру прому залучити. 728

Ім'я і назвище:

Доказна адреса:

стуват висуває само життя, а його нестачу найважче відчуває „Малопольська Веходина“.

„Після десяти літ приверненої до життя діяльності Польща все ще не має ясної, органічної програми культурної політики на етнічно

йому образ Мальчевського, що тоді був виставлений у „палати мистецтва“. Цей студент звернув йому увагу на конечний дозвіл автора виконати таку копію. З-тім він пішов до „Янука“, але вже після закінчення вистави, коли картина найшла знову в робітні майстра. Мальчевський вислухавши пропозиції свого гостя, ситав його просто, яку суму він може призначити за дозвіл копіювання. Тоді інтересант заявив, що він як урідовець не диспонує ситавшими фондами й може на ту ціль попросити щонайбільше 50 австр. корон. Якж дану суму заволоділо ним, у парі з безмежним радістю, коли Мальчевський дав йому за ті гроші замість дозволу свій оригінальний образ!..

Якж Мальчевський двічі приймав катедру професора в краківській академії мистецтв. В часі першого періоду педагогічної праці, він ситав здебільша дуже совісно свої обов'язки. Коректу провадив незвичайно старанно, а по-рід цього завади заохочував своїх учеників до чимраз більших зусиль. Хоча бувало інколи й таке, що занятий власними майстерськими творами не показував довгий час у робітні учеників. Тоді навіть висварив відважніших студентів, які приходили просити його поправити намальоване. І нещодай виправдувався вітатк перем собою словами: „Янусьові перешкоджувать!“ За другим наворотом своєї професурин він занебував уже постійно своїх учеників, до той міри, що цілими місяцями не приходив до них.

Для нас українців Мальчевський має чимале значіння саме як педагог. Він виконав ряд майстер, що багато йому завдячують. До них належали: Антін Процайлович (тепер професор школи промисловців в Кракові), Осип Курілас (відомий львівський артист), Модест Сосенко, Іван Бурчак, Віктор Мисляників, Антін Шурма й Осип Ярем.

А зрештою творчість Мальчевського не належить виключно до поляків, це є вже частина загальнопольської культури, в чому ми маємо також свою частку.

мішаних теренах, що розуміється, для найживотніших інтересів держави в її великодержавних, історичних перспективах, в найвищій мірі є шкідливо і небезпечно. Стан хронічної пролабрії, хаотичного експериментування, утруднює зростання тих земель в один організм, втворює податні умовини для експансії і консолідації сепаратистичних рухів, шедро субвенціонованих із зовні“.

Хіба досить цих мудрощів. Уже віддавна дзе наступ на нашу бунину й величну народню культуру. Уже віддавна використовується П. приліплюючи їй польський штампель, особливо за кордоном. Тепер шовіністична дурінка намагаться розвинути одиний український нарід на „етнічні і расові групи“, шоби приєднати процес денационалізації. Засаджені шовіністи дориваються на душу українського народу, хотачи репрізувати й найсвітліші складники особничої української національної духовності.

В тому напримі багато робиться, всякими способами ставлячи перепони й забори до повної уніфікації західної вітки українського народу. Та час докаже, що — не внамаючи на наше скрутне становище — всі їх намагання будуть зарешми. Українська національно-культурна індивідуальність є така виразна й у загальному відчужена, а гіл до повної культурної уніфікації такий нестримний, що можемо перейти мимо шовіністично-загрозливих завад.

На організаційному фронті.

Равщина.

Дня 15-го вересня п. р. відбув посол Кохан польське справоздаччє в Завірю равського повіту. На віче прийшли сотки селян і не зважаючи на пізну пору, виступали пізно вечером до кінця, шоби вислухати порад і наказів свого посла. Передовсім скаржилися люди на безприміре злидство поближких власників лібр, котрі вимагають від селян прим. за пасовиско одної штуки рогатини аж 32 ліл відрібку. Проти такого страшного злидства громаді тим важче боронитися, бо вона не має свого власного пасовиска. На тому тлі виростають вічно непорозуміння між громадою і ділками. Громада Завіря є одною з найбільше національно свідомих у равському повіті, одначе під господарським оглядом вона дуже бідна, а це викликає стоняного роззброєння і чензидности грома-

нах піду низку прихильних заітток. З уваги на силу, значіння і впливи в світі англо-саксонської раси отсей місцини, інформуючи доцільно й вірно про українську справу англо-американський світ, може справі нашої пропаганди за кордоном віддати в недалекому майбутньому немалі прислуги.

Участь Франції та Італії в конференції морського роззброєння.

Дня 15. жовтня ц. р. французька рада міністрів ухвалила, що Франція повинна взяти участь в льондонській конференції для морського роззброєння. Так само італійське посольство в Лондоні передало англійському урядові згоду фашистської влади, взяти участь у англійській конференції. Італійський уряд приймаючи запрошення, висловлює надію, що ініціатива Англії в англійській справі приведе до добрих наслідків у ділі загального морського роззброєння.

У Палестині неспокойно.

У Палестині збили араби значного члена магомеданської селанської національної партії, що стоїть в опозиції до Муфтія. Арабська національна ексекутива у зв'язку з цим учинком терористів почала страйк. Всі країнні араби зачинили. Також більшість жидів зачинила свої. Араби нахликууть до заворушень. Страйк має бути протестом проти тимчасового дозволу на молитви жидів під „стіною плачу“, далі проти особи найважливішого судного урядовця в Палестині Бентуїча, що є англійським жидом, арешті проти збірних кар, накладених на арабські села. Араби домагаються, шоби надкомісар Палестини покинув своє становище. Банки, бюра, телеграф, залізничні, працюють нормально. Араби скликають на кінець місяця конгрес до Єрусалиму на час, коли приїде слідча британська комісія.

тін. Все таки є надія, що при солідній праці а тих організацій, які в селі основано, дасться неоздно направити.

Турчакщина.

Дня 18-го вересня п. р. відбувся в Турції Повітовий Народний З'їзд. З'їзд відкрив дотеперішній голова П. Н. Комітету д-р Кондрат, що зложив делегатом громад справоздаччє а праці в останньому році. Описав делегат Центрального Комітету посла Кохан виголосив обширний організаційний реферат, подючи до відома присутнім вимоги нового зміненого організаційного статуту. В дискусії, яка явилася до обох рефератів, ситіне було у присутніх велике заінтересування своєю політичною організацією. Забирали слово на організаційні теми не тільки священники, але також селяни, що особливо треба на отсьому місці відзначити. Добір людей у новому Повіт. Нар. Комітеті дав запову, що розпочата праця політичної організації в повіті піде успішно даліше. На голову П. Н. К. покликано знову д-ра Кондрата, а до помічч йому вибрано людей, які гарантують своєю дотеперішньою працею все найкраще.

Любачівщина.

Дня 21-го вересня п. р. відбув посол Кохан довірочну раду в селі Запалові любачівського повіту. Треба зазначити, що старостю в Любачеві збороняло послам відбутися справоздаччє посольські віча в Запалові, Вігалих, Кудроніч Сухій Воли, Любачеві і Башні. Народа в Запалові зібрала велике число людей, які вислухали посольського реферату, а вітатк ставили різні запити, на які посол давав пояснення. Запалів, громада свідомо і національно свідомо, має в себе надзвичайно гарних людей.

Сталін уступає!

Аг. Вех. повідомляє відбито в Москві кружляють чуття, що Сталін небаром уступить. Причиняє невдоволення з приводу Сталінської протиселанської політики. Вороже ставовище супроти Сталіна заваля передовсім професійні союзи, які домагаються, шоби Сталін уступив негайно.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера.

Радянська Україна.

Пасажир хлібної господарки комуністів перед судом.

З харківського „Комуніста“ з 12. жовтня довідуємося, що запорізький окружний суд засудив селян зі села Новокіньки Чепурного на 3 роки тюрми. Шапошнікова на 2 і пів року і Шалка на рік тюрми. Сам засуд не найнижчий, а важкий його причини. А вони ось які: Чепурний, що був головою сільської ради в 1928 р., тільки секретарем а Шапошніков членом сільсько-господарського Т-ва, організували були широку пропаганду проти видачі хліба більшовицькій владі, щоб не допустити до голоду селян. Тоді в тім районі був недорід. Провісники заповідно агітацію, вони захопили самовільно державні склади з хлібом і примусили завідувача склади роздати весь хліб селянам. За те їх і засудили. Ця подія кидає дуже ясне світлення на харчові відносини на Україні і ще раз ще освітає політику більшовиків у сільсько-господарській ділянці.

Драматична студія при „Березі“.

Український театр „Березіль“ відкрив у жовтні п. р. драматичну студію, що має підготувати керманців і акторів для драматичних труп. До педагогічного збору студії ввійшли всі режисери „Березіля“ з головним режисером Лесею Курбасом на чолі, а крім того фахові педагогічні сили епохи театру. Для вступних до студії вимагали відповідні студії.

Ревізії й арештування.

Польські часописи з 19. п. м. повідомляють, що арештована поліцією абсолютника торг. шти Ярослава Кліш, урядовця „Червоної Ками“ переховувала зброю для львівського відділу УВО. Та була у взаєминах із арештованими і з ними а замахами підчас Сх. Торгів: Попадюк, Качмарський. Відомо, Крушельницьким і ін. Встановлено нібито вона повсюдім „Славя“ і перед кожним активним виступом УВО ліцензувала від Попадюка приказ доставити зброю або вибухові матеріали. Так було і підчас отвору Сх. Торгів, коли то Попадюк знавчених членів УВО спроводив до ресторану при вул. Миколаївського, а за хвилину пішов до мешканки Кліш, що жила в сусідній кам'яниці під ч. 25 і там приніс вибухові матеріали та передав їм зашифрованим. Подібно мало бути і а плянованим виїздом на підком. Федунішина. Клішівна діставала тоді приказ доставити револьвери на визначене місце в Ринку. Револьвери ці на приказ Попадюка дала вона Віді. Головний склад зброї вибухових матеріалів львівської орг. УВО був нібито на Зіссоні в мешканні механіка Махницького. Деяк перед замахом на Сх. Торгів Клішівна нібито принесла екраніз із мешкання Махницького до свого, а потім передала Попадюкові. Цей спорудив із того бомба та петарди.

Крім Клішівної арештували Параню Шалашу, тім. абсолютнику а ученицю торг. школи, яка, при вул. Кокановського 28, лила більше три роки займалася кольпортажем „Сурми“ в експлуатацію її на цілу Сх. Галичину та Волинь. Поліція перевела теж ревізії у Винниках, Шумариних, Чижках і Галч і арештувала в тих місцях Кулацького Яра, Чарі Ст. і Губку. Як привабливих до УВО. Ім поліція закидала, що на приказ і під керівництвом Тар. Крушельницького приготували саботажі. м. і. під час друж. іса між Винниками та Підбурцями, револьверу а Чижках і завізаних магазинів у Винниках. Арештовані нібито діставали від Крушельницького іказівки та по два револьвери на когось, а підпалювати мали вибуховими матеріалами, змішаними з магнезією та деревним спиртом.

Поліція веде дальше слідство.

Після засідання клубу ББ.

Засідання клубу ББ, що відбулося 17. жовтня, тривало дві години, а сама промова полк. Савана зайняла півтора год. Він обговорив усі актуальні справи внутр. і закор. політики. Полк. Савана підкреслює konieczність удержання одного фронту на сойм. терені та в цілім краю а нібито сказав, що при одноліній фронті ББ, дуже програти, що хочеть. Далі сказав полк. Савана, що колиб введення опозиції в справі звинувачення для уряду д-ра Світальського дозубо дошлись у сойм, то воно спричинить уступлення клубу д-ра Світальського. На місце того казав, що треба вийти з сойм. Полк. Юц, який редакція „Глосу Правди“ засудив пресові справи та звинувачення „Влоки“, або здуку „Глосу Правди“.

Веч. пр.м. Світальський приймач часом по-казав ББ а свої апартаменти.

У вівторок (а вівторком клубу ББ ПАТ. повідомляв, що ухвалили одностайно виключити пос. Бацьмагу а клубу.

Посол Ратай головою Центроліву?

„Пшегальонд Веч.“ повідомляв, що ост. днями відбулися знову довірчі наради клубу лівиці та центру. На тих зборах нібито з'явилися проти того, щоб член ЦПОС. був провідником Центроліву. Зате виринула кандидатура Вітоса, але не найшла належної підтримки і стала неактуальною. Кажуть, що тепер Центролів висуває кандидатуру пос. Ратай, бувш. маршалка сойму.

Нова доба Афгану.

Для 14. жовтня польське мін-ство закор. справ одержало телеграму а Кабулу, що де місто підбраво від Ваці Сакао. Ваца Сакао втік із сім'єю та частиною війська, а частина піддалася. Більшість міністрів Ваці піддалася особисто, інші аложили заяви на письмі.

Надір Хан — королем.

Афганське нац. вібрання вибрало великою більшістю Надіра Хана королем Афгану, хоч він відмовився, та старався взяти назад свою кандидатуру.

Бесідовський входить до партії Керенського.

Бувш. радник більшовицької амбасаді в Парижі пильнує постійно двох франц. поліцаїв. Бесідовський відвідав Керенського та після довгої конференції сказав йому, що вступає до його партії, щоб спільно боротися проти СРСР.

Більшовики йдуть на Харбін.

З Токіо повідомляють, що акція більшовицьких військ робить враження пальною офензивою на Харбін. Більшовики після кровавих боїв заняли Кватча, передні стежі підають до Фюлінг. Між Фюлінг і Лінкіанг ідуть завантажі бої. Більшовицькі літаки обстрілювали бомбами важку кит. стратегічну містечність Лянц, що замикає шлях до Харбіну. Марш. Чанг-Сю Лянц скликав воєнну раду, як боронитися перед дальшою більшовицькою офензивою.

НОВИНКИ

— „Гроші в нашому господарському житті“. З нинішнім числом „Діла“ розсилаємо додаток, в якому опубліковані висношення д-ра Миколи Шухевича в справі субсидій акцій на „Український Банк“ у 1918 р. і відпис протоколу з перерешеної міністерством скаргу в цій справі ревізії в кооперативний Банк „Дністер“. Публікуючи ці два документи, заявляємо, що більше ніяких статей ні дописів у цій справі містити не будемо. Зацікавлені справою можуть засягати потрібних інформацій та виснес у відповідних і відповідальних за справу осіб. — Редакція.

— Українська Видавнича Спілка. Довідуємося, що чергові загальні збори Української Видавничої Спілки відбудуться в неділю, 20. жовтня в год. 11-й перед полуднем в залі засідань Т-ва „Прогрес“ (Ринок ч. 10.) в таким денним порядком: звіт Управи, затвердження балансу та перебір цілої Надзірної Ради, яка зрезигнувала ще на весні п. р. Українська Видавн. Спілка, заснована перед 30-ти літами проф. М. Грушевським, пок. Ів. Франком, пок. В. Гнатюком і іншими, відіграла велику ролю в нашому культурному житті. Її передвоенна діяльність має свою почесну карту в цілості наших національно-культурних амаган. Минувало, традиція і сучасне Української Вид. Спілки заслуговують на те, щоб цією установою зацікавилися ширші кола нашого громадянства.

— Концерт п. Дарки Бандерівської відбудуться в залі Лисенка, дня 21. п. м., в год. 8.15 вечором. Білети продляються в книгарні Т-ва ім. Шевченка. Акомпаніює д-р музиколюгіі п. Софія Лісса. В програмі будуть українські, італійські та німецькі пісні.

— Бандитизм у Львові. Для 16. п. м. в ночі до льокалю „Українського Торговельно-Промислового Банку“ при вул. Боїмів ч. 4. у Львові, закралися злодії і розбійні касу, забрали з неї велику кількість гроша. Бандити знищили також машину до писання, вкрали кілька зовні сукна і розбійні портрет Івана Франка, очевидно на доказ, що злочинники були застрашені патріотично. Поліція веде в тім сподіві слідство.

— Пожежі. В Заліщиках Старих підпалені І-ва Мухай будинки Насті Дулик і спричинили шкоду на 20.000 золотих. Мається тут до діла а особистою помістю, за що Мухайка й арештовано. — В-містечку Красичин, Константинівського повіту вибухнула пожежа в божиці, де якраз тоді жиди були вібрані на богослужінні. Пожежа перекинулася і на інші будинки, охопила половину містечка та спричинила шкоду на 300 тисяч золотих. — У Львові на Богданівці вибухнула пожежа в будинках рафінерії спирту, але її вдалося скоро погасити.

— Нова натомобільна такса. З днем 1. листопада у Львові буде заведена нова тарифа оплат за їзду автомобілями. Нова ця трифа буде різнитись від попередньої не тільки висотою оплат, але ще й тим, що буде вона обов'язувати без огляду на пору дня і ночі. * Оплата за 1 км. їзди 1 день і а почі виноситиме: за перший кілометр 1.40 золотих, за кожний дальший кілометр 80 сотиків. Всякий багаж буде вільний від оплати. Доплата за надчисельну особу, себто понад три особи, які досі могли їхати без окремої заплати, від 1. XI. виноситиме 60 сотиків. Стаційна доплата буде скасована. Про всякі надужиття шоферів треба доносити до староства або до поліції.

— Нагорода для дозорців домі за чистоту. Львівський магістрат роздав на днів 60 нагород по 50 золотих для дозорців домі, котрі на оголошений конкурс були признані за найбільш добайних про чистоту своїх домі. В конкурс вваляло участь 196 дозорців.

— Конгрес робітничих спортивних союзів. В Празі закінчився V. Конгрес Робітничого Спортивного Інтернаціоналу під проводом німецького посла Дойча а Відні. Конгрес радів головно на справою організації робітничого Олімпіади, яка має відбутись у Відні 1931 р. і над справою гігієни робітничого життя.

— Самовбивство чи абиякство? У Варшаві найдено горожанина російської радянської репу блики Павла Самбова із підірваним горлом. Його перевезено до лікарні, де виявилось, що Павло Самбов мав при собі паспорт радянського консуляту в Парижі на поворот до Росії. Прийшовши до притомності, Самбов заявив, що на нього напали невідомі особи і важко поранили ножами. Але лікарі підозрюють, що Самбо хотів поповнити самовбивство, бо а кишенях нешасного росіянина найдено мотуз на який він правдоподібно хотів повіситись. „Курєр Червоний“ пише, що Самбов у а останнім часі був немедий і підозрілий більшовицькому посольству і тому більшовики хотіли згадити його із цього світа. Самбов знаючи це, так боявся вертати до СРСР, що аї страху перед чрезвычайною, скінчив самогубством.

— Із новин а радіо. Литовська радіостанція в Ковні останніми часами присвячує багато уваги українським справам й українським пісням. Нещодавно ця радіостанція надавала реферат про Україну, анголошений одним литовським професором, а в найближчому часі надаватиме литовські реферати з історії України та українські народні пісні у виконанні литовської оркестри. Наші аматори радіа повинні зацікавитись радіостанцією а Ковні.

— В Тернополі пропадали заграничні листи. Свідчий відділ в Тернополі арештував на домагання начальника пошти старшого дистоноша Володислава Кадру за крадіж заграничних листів. Того дистоноша перевезли на крадіж поштовий урядник Сущий в хандині, коли він відкривав американські листи і забирав долари собі, а коверти вкидав до печі.

— Бувши цісареза Зита їде до Бельгії. Віденська преса доносить, що родина б. австрійської цісарези Зити, яка перебувала досі в Еспанії, переноситься а найближчим часі до Бельгії, де буде жити в одному селі біля міста Льованіум. Зита переноситься до Бельгії тому, щоб облекшити синові студії а бельгійських школах.

— Немасе кохання. Йосиф Балачицький економ в Угріні, пов. Чортків застрів свою любовницю Анну Павловську, а потім відбрав собі життя, тому, що Павловська покинула його і хотіла вийти заміж за іншого.

— Міжнародний окультистичний конгрес. В Амстердамі закінчився XIII. окультистичний конгрес, а якому взяло участь 1200 окультистів, що репрезентували 43 народи. Між окультистами було багато визначних наукових сил, що трактували окультистичні справи зі становищем науки, багато професорів університетів та головні представники окультистичного руху, як Фухс-Аксельфельд, Яльшинг та інші. На конгресі виступило 253 реферати.

— З філантеїстики. В Мемпозі в Америці відбувся конгрес філантеїстів і виставка марок Найдорожчу марку „Бритіш Гуїна“ із 1836 року продано на конгресі за 300.000 ромунських левів, а куплено її за 2 долари і то не так давно, бо перед 20 роками.

Гроші в нашому господарському житті.

Додаток до журналу „Діло“ з 8. 10. 1929 р. ч. 221).

В справі субскрипції акцій неоснованого „Українського Банку“ у Львові подали на урядовий комітет оскупувачів, установлений у липні 1918 р. для переведення субскрипцій, на підставі акцій наступні пояснення:

1. На допис Ви. Миколи Сторожа стверджують, що зложив він на акції згаданого Банку гроші 15. 7. 1918 переказом квіту 408 К. на вкладку Тов. в. кр. „Дністер“ у Львові ч. 11.200 до арт. 6346, даліше дня 1. 8. 1918 квіту 408 К. на ту саму вкладку до арт. 7876, а дня 3. 8. 1918 квіту 1223 К. на ту саму вкладку до арт. 7523.

Вкладки Тов. в. кр. „Дністер“ ч. 11.200 були зроблені для всіх субскрипцій акцій „Укр. Банку“, а першим вкладником був Ви. д-р Степан Федак, директор „Дністра“, що дня 23. березня 1918 до арт. 2458 вложив на згадані акції грошову суму 2000 К.

2. На пояснення Дирекції Кооперативного Банку „Дністер“ у Львові, поміщені під дописом Ви. Миколи Сторожа стверджують, що підготівки, зложені на вкладку ч. 11.200 Тов. „Дністер“ доносили до комітету підготовки, а зосібна для 30. 6. 1918 доносила титулом підготовки квіту 3.616.51 К. до арт. 6346, — що комітет оскупувачів нічого не устатковував своїм повноваженням до диспозитивних грошей, вложених в „Дністрі“ на вкладку до обороту ч. 11.200 і Дирекції Кооп. Банку „Дністер“ у Львові повноваження прийнятої ним згаданим повноваженням не одержала та на таку повноваження повноваження не може; — що комітет оскупувачів в жодній білизні фінансових інституцій не мав konta, а всі гроші, які вилучили на акції, були уміщені як вклади до обороту в Тов. в. кр. „Дністер“ у Львові на вкладку ч. 11.200. Вкладки до обороту опроцентовані в проценті вкладника не є депозитом, а диспозитивні гроші, які вилучає на вклади до обороту, щодо її фруітації є виключним утриманням Дирекції дотичної фінансової інституції.

3. На допис пригадують, що комітет оскупувачів на першій своїй нараді, відбутій по одержанні вступної концесії, в половині березня 1918 під проводом Ви. д-ра Євгена Петрушевича, — вибрав для переведення субскрипцій виконавчий комітет під проводом Ви. д-ра Степана Федака і установив мене своїм урядовцем. Секретарем цього комітету був бл. п. д-р Володимир Бачинський, а пресовим референтом Ви. д-р Леонович Цегельський. — Біжучі видатки покривав цей комітет з грошей, які на цю ціль переслав Ви. д-р Євген Петрушевич (4.000 К.) так, що до дня 30. 10. 1918, то є до ухвалення рішення означеного до переведення субскрипції акцій, комітет не вніс в вкладку ч. 11.200 жадної готівки. — Комітет оскупувачів віддав другу нараду під проводом Ви. д-ра Євгена Петрушевича доперва 8. 9. 1918. Присутнім на цій нараді було: змінна стаття вже доведена, приспівання субскрипцій і установлення наради (дирекції). Як свідчить запис протоколу наради не скінчено, а зосібна не устатковано зараду.

Введені наступили відомі історичні події, — так що слідуюча нарада і то тільки перебудувана до краю оскупувачів відбулася доперва 29. 6. 1920 в помешканні Ви. о. пралати Тита Войнаровського, площа св. Юра ч. 5. В міжчасі субскрипції акцій аголошувалися до Тов. в. кр. „Дністер“ до зворотні зложеної на акції готівки, а що до цього виконавчий комітет не мав уповноваження, тому вирішив я як управитель з коженства виплачувати аголошуваним по зворотні акціям до висоти 75 проц. субскрибованого капіталу.

На нараді дня 29. 6. 1920 були присутні: о. митрат Тит Войнаровський, д-р Степан Федак, д-р Теофіл Онушевич, д-р Володимир Бачинський, о. Стефан Онисевич, д-р Володимир Бачинський і д-р Микола Шухевич. На цій нараді прийнято до уваги звіт д-ра Степана Федака про стан субскрипції акцій д-ра Володимира Бачинського про стан (інформаційні, а негативні) у компетенції властей дотично введення в життя Українського Банку. — звіт д-ра Миколи Шухевича про зворотні готівки субскрибованої на акції у формі акціонних позичок, — а в результаті постановили адержати заходи в справі призначення на керівні в акції українського Банку і наслідком ширити без перешкод аголошуваним субскрипціям зложени на акції готівку в вкладку ч. 11.200. Вкладки Українського Банку ч. 11.200, які і зложив усі вкладки, були на підставі націоналізаційного закону перераховані у національні 1.800.000 мд. — і зок., тим самим цілий вкладний капітал був істотний. Зрештою перешкоди з боку фінансових інституцій вказали до обороту (інформаційні) для вкладників власних адресованих постійно адресованих

закону провали, а тільки Краєвий Союз Кредиторів, Народна Торговля і Народна Гостиниця перешкоди націоналізації в той спосіб, що вкладники лише в частині понесли втрату вкладних депозитів.

Чому Тов. в. кр. „Дністер“ у Львові, хоч мало з роки 1920 „вкладників“ і все вкладних грошей майже 12 мільйонів К. — не мало в роки 1924 для своїх вкладників жадної готівки в золотих, якнебудь в міжчасі провалило для кредити на тверду валюту, — це справа Дирекції „Дністра“.

Д-р Микола Шухевич, адвокат у Львові.

II.

Замість вьяснення.

ПРОТОКОЛ

з контролі Кооперативного Банку „Дністер“, Т-ва з обм. пор. у Львові, вул. Руська ч. 20, в справі субскрипції на акції неоснованого „Українського Банку“, переведеної інспектором Міністерства Скарбу д-ром Максиміліаном Кеслером на підставі поручення Міністерства Скарбу ч. ДОН. 3261/III з 2. вересня п. р. в днях 7, 8, 9. вересня п. р.

Кооперативний Банк „Дністер“, Т-во з обм. пор. у Львові, при вул. Руській ч. 20, зложений в р. 1896 від фірмою „Товариство взаємного кредиту „Дністер“, кооп. з обм. відп.“.

Свою нинішню фірму одержав Кооперативний Банк „Дністер“ після того, як увійшов у життя кооперативний закон, який між іншим допускає і для кооперативних інституцій уживання у фірмі слова „Банк“.

Згадана зміна фірми посвідчувала внаслідок дотичної ухвали Загальних Зборів з дня 15. грудня 1923.

Управу Кооперативного Банку виконують: Наглядна Рада, яка складається з 18 членів, а саме:

Президент: Роман Сосновський, см. радн. Окружного Суду і власник реальності;

Вицепрезиденти: д-р Теофіл Кормост, адвокат, о. Алексій Писецький, пралат;

Члени: Володимир Дециквич, член Самоуправного Відділу і Прибічної Ради, д-р Володимир Охримович, адвокат і вл. реальності, Івас Юліян Мудрак, вл. реальності, Юліян Федусевич.

Згадані чотири члени є наділені до Дирекції, якої склад творить крім того два урядуючі директори, а саме: д-р Степан Федак і заст. директора Ярослав Колтушок, оба власні реальностей.

Крім того членами Ради є: д-р Лев Бачинський, адвокат у Станіславові, д-р Євген Гвоздецький, адвокат і власник реальності, о. митрат Іван Гордієвський, д-р Іван Копаць, візитатор і вл. реальності, о. митрат Василь Левчаківський, д-р Кость Левчицький, адвокат і вл. реальності, о. Степан Онисевич, парох в Купчиничах, Самійло Піагрієвський, адвокат і б. посол до союму, Михайло Стефанівський, слюсарський майстер і вл. реал., Гринь Тершаковець, господар в Якимичині, пошт Рудки і вл. Павло Дурбак.

До Ревізійної Комісії належать: Микола Мельник, надрадник Дирекції домен і державних лісів, Олександр Гошовський, рах. надрадник Львівського Воеводства, д-р Юліян Санчак, ем. прокурор Банку Краєвого Господарства.

Після стану з 31. липня 1927 скількисть членів Кооперативного Банку „Дністер“ вноситься 5.652 з 14.505 декларованими уділами на загальну суму зол. 362.625.—, з чого ефективно вкладено зол. 287.917.56. Висота одного уділу вноситься зол. 25.—, зоруча членів вноситься двократність декларованих уділів.

Справа субскрипції на акції „Українського Банку“ представляється так:

В 1918 р. група українських громадян приступила до зложення фінансової інституції під агаданною фірмою.

Згадані панове заложили в тій цілі Комітет Основників „Українського Банку“ і зі аредгованим зором статуту майбутнього Банку звернулися з проханням про концесію до дотичних австрійських міністерств у Відні.

Комітет Основників складався приблизно з таких членів:

Д-р Євген Петрушевич, адвокат і посол до б. австр. парламенту, о. Андрей гр. Шентицький, митрополит у Львові, о. Тит Войнаровський, гр. кат. пралат, д-р Кость Левчицький, адвокат і б. посол до австр. парламенту, бл. п. д-р Роман Залозецький, президент Краєвого Товариства Господарського „Славський Господар“, д-р Володимир Загайкевич, адвокат у Перемишлі і б. посол, д-р Степан Смаль-Стоцький, тепер адвокат у Празі бл. проф. університету в Чернівцях і б. посол, о. Степан Онисевич, парох в Купчиничах Старих, пов. Рудки і б. посол, бл. п. д-р Л. Бачинський, адвокат і б. посол, д-р Лев Бачинський, адвокат у Станіславові і б. посол,

д-р Іандор Голубович, адвокат у Львові і б. посол, д-р Леоніда Цегельський, журналіст і б. посол, тепер в Америці, д-р Степан Федак, адвокат і директор Т-ва „Дністер“, д-р Микола Шухевич, адвокат у Львові.

Згаданий Комітет уніскав у Відні в р. 1918 на основі статуту, зміненого по думці тодішнього митроп. а залученого до отого протоколу (ч. 1.), т. зв. „Vorkoncession“ (вступна концесія) і на цій основі отворив субскрипційну акцію.

Предпоженим контролюючому парламенту статут апаходиться постійно у д-ра Миколи Шухевича, адвоката у Львові, вул. Чарнецького ч. 24, і той власне протокол обіймає злине подані назви Комітету основників, крім чотирьох останніх назви, уміщених на тім протоколі в дописі олівцем.

Залучений до протоколу пізніший статут не містить назви осіб, які належали до Комітету Основників.

Комітет Основників видав згоді з себе тісний Комітет, що складався з 7 осіб, а саме: д-ра Євгена Петрушевича, д-ра Степана Федака, д-ра Євгена Левчицького, о. Тита Войнаровського, д-ра Володимира Бачинського, д-ра Леоніда Цегельського і д-ра Миколи Шухевича.

Той власне тісний Комітет звернувся курендою між іншими до Дирекції Т-ва взаємного кредиту „Дністер“ у дні 16. вересня 1918. Куренда ця, якої відніс разом з перекладом на польську мову залучується (ч. 2. і 2а.), стверджує, що „Комітет Основників Українського Банку збрав доперва понад 2.000.000 зор. на який переважно від приватних осіб і замків з дня 30. вересня 1918 року субскрипцію“. Письмо то агадувало даліше, що до „повного закладеного капіталу бракувало ще одного мільона зорів і апелювало до українських фінансових інституцій і торговельно-промислових стовирств, щоби взяли участь у субскрипції, аби до агаданого рішення покрити цілий акційний капітал власними силами і не користати з чужих фондів“.

Згаданий тісний Комітет Основників „Українського Банку“ переводив технічно субскрипцію в той спосіб, що поручав субскрипентам доконувати субскрипційні влати на рахунок „Український Банк“, отворений в тій цілі в тодішній Т-ві взаємного кредиту „Дністер“, а тепер Кооперативний Банк „Дністер“ у Львові. Цей рахунок отворено серед ахладів на „зиможоси ощадности“ і він має число 11.200. Рахунок видано книжкою ощадности ч. 11.200. Та книжочка, показана в оригіналі контролюючому, аінствана на „Український Банк“ у Львові, є видана 23. березня 1918 р. і обіймає одну-єдиную влату на К. 2.000.—, доконану в дні видання книжочки, тобто 23. березня 1918. Німак інших позичок книжочка не містить, отже ані жадних дальших влат ані виплат. Книжочка та апаходиться в депозиті 2541 і від тою позичкою міститься в оканній контролюючому депозитній книзі, при чому дотична позичка вказує: „Число депозиту: 2541“, „Дата прийняття: 23. III. 1918“, „Імя і назвико: „Український Банк“, „Місцевість: Львів“, „Рід депозиту: вкладка 11.200“, „Вартість в коронках: 2.000 К.“, „Звернено депозит лично, поштою, до руск. в тій рубриці нема ніякої згадки“. „Дата зблорту: в тій рубриці теж нема жадного амісту. „Потвердження відбору: також без змісту; аінші остання рубрика: „Примітка“, в котрій апаходиться аінше олівцем: „Диспонує д-р Микола Шухевич“.

Як аиходить з аінше сказаного, ця книжочка цілий час аоставалась і до дня контролі аостає в агаданім депозиті, а не була в ній аазвувана ані влати, ані виплати, доконувані від другого до останнього амісту.

В цей спосіб вкладковий рахунок набрав характеру типового рахунку біжучого, а диспонував ним виключно д-р Микола Шухевич. Повноваження, яка уповноважувала письменно д-ра Микола Шухевича до диспонування агаданим рахунком, Дирекція не змогла віднайти, розуміючи, що таку повноваження уладні д-ру Шухевича і ааодав устно д-р. д-ру Федикові (тепер у Львові несприятуючому, неаужому в перебуваючому на лічнені в Карльсбаді) тісний Комітет Основників, до якого тоді належав також д-р Федак, тодішній і теперішній директор Кооперативного Банку „Дністер“.

Як аидно з азалученого (ч. 3. і 3а.) в оригіналі і в переводі ааодаданого азірня, д-р Микола Шухевич іменем Комітету Основників „Українського Банку“ потверджував поодинокі субскрипентам поодинокі їх влати, зложени або надіслані на рахунок „Українського Банку“ до Товариства взаємного кредиту „Дністер“, апазуючи кожного разу касовий артикул, аажену аилоту і день влати; і то на підставі кожнарадового повноваження його з „Дністра“ про доконану влату.

Д-р Микола Шухевич диспонував також і то аанковим, як аидно з азалученого (ч. 4.) відпису рахунку, виплати з того рахунку. Як відпис аанковий з азалученого відпису з рахунку аидно аанковий з азалученого без перерви від дня 4. 11. 200, аінше доконувано без перерви від дня 23. березня 1918 до 24. аанця 1918, в котрім то

літ стан книжочки виказував 1,251.810.21 австр. корон разом з дописаними відсотками.

Титульний вкладок була перервана кілька разів ошибочними вписами, випроводженнями, як ствердив контролюючий, на властиві конта.

Вписи на рахунок доконував Кооперативний Банк щоденно в збірній квоті, яка обіймала разом влати доконані в дотичнім дні на той рахунок, згідно поодиноким, коли в дотичнім дні доконано тільки однієї влати.

Контролюючому пропонується на його домагання касові асигнати влат з таких днів:

З дня 10. травня 1918 збірна асигната, арт. кас. 4.287, виказує влати дев'яток осіб на загальну квоту К. 24.672.— (згідно з дотичною позицією витягу).

З дня 7. червня 1918 збірна асигната, арт. кас. 5.464, яка виказує влати шістьох осіб на загальну квоту К. 17.544 згідно з дотичною позицією витягу.

З дня 15. червня 1918, арт. кас. 5.768. касова асигната збірна, що виказує влати трьох осіб з дня 15/VI. на загальну квоту К. 24.480.—, при чому на відворотній стороні асигнати, як у цій виплаті, так і у всіх інших, знаходиться специфікація поодиноких субсクリбентів дотичного дня. І так прим. згаданий артикул касовий 5.768 виказує таку специфікацію:

Іван Сеник, Ширець	К. 20.400.—
Микола Мадцьків, Бертеши	„ 2.040.—
Іван Сітинський, Львів	„ 2.040.—
Разом, як вище	К. 24.480.—

З дня 5. липня 1918, арт. кас. 6.506, касова асигната збірна, що виказує влати трьох осіб з дня 5/VII. на загальну квоту К. 20.808.—, при чому специфікація, що міститься на відворотній стороні, виглядає так:

Михайло Росиць, Нинів Горішний	К. 10.200.—
Михайло Вінців	„ 3.264.—
Василь Хоркуца	„ 7.344.—
Разом, як вище	К. 20.808.—

Всі обговорювані влати були доконувані на рахунок ч. 11.200 „Український Банк“ у Львові.

У всіх поодиноких випадках субсクリбенти діставали повідомлення про доконування ними влат від д-ра Миколи Шухевича іменем Комітету Основників „Українського Банку“ на потвердження після взору в залучниках ч. 3. і 3а; крім того при особистих вплатах Т-во взаємного кредиту „Дністер“ видавало на бажання сторін зі свого боку потвердження касове, що вплата така й така доконана на рахунок „Український Банк“.

Як залучник ч. 5. долучується до протоколу взір касової асигнати на влати. Контролюючий ствердив також вписи виврковано провірюваних вище специфікованих влат до касової штрахи і до т. зв. ліквідаційної книги.

Першу виплату з рахунку „Український Банк“ у Львові доконав Кооперативний Банк „Дністер“ дня 27. липня 1918, а саме у висоті К. 10.000.—. Виплату ту доконано готівковим переказом до Краєвого Союзу Кредитового К. 10.000 на рахунок о. Кароля Люболича зі Звенигороду.

Виплату цю доконано внаслідок поручення д-ра Миколи Шухевича, уділеного ним письменно, при чому поручення д-ра Шухевича заосмотріть було в штампільку „Комітет Основників „Українського Банку“, Акційної Співки у Львові“, під котрою то штампількою знаходився його підпис.

Дирекція Кооперативного Банку „Дністер“ не провірювала в поодиноких випадках, не чується до того покликаною, чи виплати слідували раціонально чи ні, чи поручення були у відповідній висоті, а доконувала виплати в тих випадках, в котрих поручував це виразно письменно д-р Шухевич.

Дирекція заявляє, що їй незнаний ні один випадок, де хтось зголосився з порученням влати д-ра Шухевича, а Кооперативний Банк „Дністер“ такої влати не доконав.

При першій виплаті, тобто дня 27. липня 1918, рахунок „Український Банк“ виказував К. 1,251.810.25.

По доконаній влати К. 10.000 мають місце знов тільки впливи на цей рахунок, а дрібні відписи, які знаходяться на рахунку, повстали, як це описано вище в протоколі, з ошибочно на тім рахунку переведених влат.

Слідуюча виплата субсクリбентів вкладок має місце 1. листопада; в тім дні Кооперативний Банк „Дністер“ виплатив в одній позиції К. 5.000, а саме виплату ту доконав до рук адвоката д-ра Миколи Шухевича.

По тій влаті мають місце ще дальші вклади аж до 2. червня 1919 (поминаючи одну дрібну виплату вкладки д-ру Куріацеві в квоті К. 74.67 в дні 2. грудня 1918 — також на письмове поручення д-ра Шухевича), в котрім то дні стан конта виказував К. 2,859.866.47.

У згаданому дні 2. червня виплачено К. 21.000 особисто до рук д-ра Шухевича, котрий на аничайній синій переказці „Каса виплати“ (залучник ч. 6, взір синьої переказки касової) потвердив власноручно відбір піднятої квоти К. 21.000.

В дні 3. липня д-р Шухевич підняв К. 900.—, яких відбір ствердив також своїм підписом на переказці, до якої додиплено його поручення, ко-тре звучить так: „До ПТ. Дирекції „Дністер“ у Львові. Прошу з вкладки „Українського Банку“ ч. 11.200 виплатити мені квоту К. 900 (слов-но: дев'яток корон) в ціан виплати позички п. Ярослави Колтунюкови. Львів, дня 2./VII. 1919. з поважанням д-р М. Шухевич мп.“

В дні 25. липня д-р Шухевич підняв 1.500 К., яких відбір ствердив також на касовій переказці, при чому при переказці міститься отсе по-ручення виплати: „25. 7. 1919. До ВП. Дирекції „Дністер“ у Львові. З вкладки 11.200 прошу ви-платити мені квоту 1.500 К. на позичку для п. Філарета Гладилевича. — Д-р М. Шухевич. вр.“

Найвищий стан виказує рахунок дня 26. серпня 1919, коли по влаті в тім дні у висоті К. 7.334.— збірно титулом одинацять вкладок, рахунок виказував К. 2,874.683.97.

Від того часу рахунок виказує як виплати, так і влати, при чому остання вплата виказала в дні 19. січня 1920, в квоті К. 2.040.50 (вплата п. Рибак в Мартиніві).

Від згаданого дня 19. січня рахунок постійно зменшався наслідком виплат, доконуваних чи то особисто до рук д-ра Шухевича без ближ-чого означування ним, в якій цілі він підіймає гроші, чи то у формі спеціальних його письмен-них поручень, специфікуваних, для якого виплата була ним піднята, чи вкінці в цей спосіб, що д-р Шухевич поручав Банкові виконання дотичної виплати субсクリбентів до рук тогож субсクリ-бента або почтовим переказом.

З підняттям квот д-р Шухевич безогляд-но нікому в Банку не витягувався, свою ра-хунковість в тім напрямі провадив цілком у власнім крузі, і „Дністер“ уважав його за ви-ключно й самостійно диспонуємого рахунком і на його поручення кожну квоту по думці його кожноразового поручення виплачував аж до ви-черпання того рахунку.

Кооперативний Банк „Дністер“ при докону-ванні поодиноких влат з клієнтами зовсім не конферував. Субсクリбенти стояли тільки в по-розумінні з д-ром Шухевичем в цій справі, а ко-ли тільки який субсクリбент зголосився до Банку, Банк спрямовував його до д-ра Шухевича, ко-трий в кожнім поодинокім випадку перегово-рював з тим клієнтом і в конвенції розчислен-ня з ним видавав або не видавав Банкові пору-чення виплати.

В цілі ближчого схарактеризування пооди-ноких поручень д-ра Шухевича подається ще кілька таких поручень у перекладі на польську мову:

Прим. У дні 29. січня 1920 д-р Шухевич під-писує на переказці підняття квоти К. 3.000.—, при чому до переказки є доклеєне власноручно ним писане і підписане поручення: „ПТ. „Дні-стер“ у Львові. З вкладки „Українського Банку“ ч. 11.200. прошу виплатити мені квоту К. 3.000, словами: корон три тисячі, на видання позичок Григорієви Козюкови К. 1.600.—, Вікторови Мушкевичеві К. 1.200, Іванови Куширикові К. 200. Львів, дня 29. I. 1920. Д-р Шухевич вр.“

В дні 11. травня 1920 р. д-р Шухевич при-силає до Банку поручення такого змісту: ПТ. Т-во взаємного кредиту „Дністер“ у Львові. З вкладки „Українського Банку“ ч. 11.200 прошу виплатити Всєч. о. Евстахіїв Гордійчуков з Залуча квоту К. 6.300, словами: шість тисяч три-ста корон, титулом позички і видаток покрити потвердженнями виплати. Львів, 11./V. 1920. М. Шухевич вр.“ Квоту таку, тобто К. 6.300.— в дні 11. травня о. Гордійчукові виплачено, а її відбір потвердив о. Гордійчук власноручним підписом на касовій переказці.

В дні 29. травня 1920 р. д-р Шухевич пору-чив виплатити К. 4.500 на основі такого письменого поручення: „ПТ. Т-во взаємного кредиту „Дністер“ у Львові. З вкладки „Україн-ського Банку“ ч. 11.200 прошу виплатити ВП. о. Стефанови Макарови квоту К. 4.500, словами: чотири тисячі п'ятьсот корон, титулом позички на підклад акцій і виплату покрити потвер-дженнями. Львів, 29. V. 1920. Д-р М. Шухевич вр.“ Квоту 4.500 підняв власноручно о. Макар, котрий також потвердив її відбір на касовій пе-реказці з 29/V. 1920.

В дні 1. липня 1920 стан рахунку виказу-вав К. 2,854.217.30 і його перераховано на мар-кову валюту в квоті Мп. 1,997.962.—

Дальші виплати на тім рахунку докону-вано виключно в польських марках; також до-писування відсотків відбувається в марковій валюті.

В дні 1. січня 1921 рахунок виказує Мп. 2,002.600.19, що вказує на те, що за ціаня той пірвірний протів часу після узгяднення допи-саних відсотків у висоті окола Мп. 20.000 окру-гло, були доконувані тільки дуже малі виплати.

В дні 1. липня 1921 рахунок виказує Мп. 2,010.548.—, а в дні 1. січня 1922 Мп 2,000.079.—, 1. липня 1922 Мп. 1,857.875.—

В томуж часі між 1. січня і 1. липня 1922 доконано в дні 1. квітня 1922 виплати у висоті Мп. 142.800.— на основі такого поручення Д-ра Шухевича з дня 28. березня 1922; „ПТ. Товари-

ство вз. кредиту „Дністер“ у Львові. З вкладки „Українського Банку“ ч. 11.200 прошу виплати. ти Християнській Громаді в Бориславі К. 204.000, тобто 142.800 Мп., словами: стоєсорокдві тисячі вісімсот марок польських титулом звороту зло-женої на акції „Українського Банку“ готівки, через переказ тої квоти на рахунок „Християн-ської Громади“ в Бориславі до Промислового Банку, філія в Дрогобичі. Львів, 28. III. Д-р М. Шухевич вр.“

Переказ той виконано з поручення „Дні-стра“ через Польський Банк Промисловий у Львові в дні 6. квітня 1922.

В дні 1. січня 1923 стан рахунку вносять Мп. 1,890.480.—

В дні 16. січня 1923 рахунок цей зменшу-ється о зворот за вкладку Т-ва взаємного кре-диту „Дністер“, доконаний внаслідок такого письменого поручення д-ра Шухевича: „ПТ. Т-во вз. кредиту „Дністер“ у Львові. З вкладки ч. 11.200 „Українського Банку“ прошу випла-тити собі квоту 100.400 кор., або 70.280 Мп. ти-тулом звороту готівки, зложеної на субсクリ-бовані акції „Українського Банку“ за себе К. 100.000.—, а за п. Софію Охримович К. 400.— і про виплату мене повідомити при звороті пер-вісних квітів. Львів, 10. I. 1923. Д-р М. Шухе-вич вр.“

В дні 1. січня 1924 рахунок виказує Мп. 1,892.395.—. В дні 1. липня 1924 — Мп. 1,930.242.— і його перевальоризується на зо-лоті з квотою зол. 1.07.

На основі провірення книг, документів і поодиноких записок, представлених для ілю-страції в типових примірах повиде в протоко-лі, можна в реасумні в справі субсクリпції акцій на „Український Банк“ сказати отсе:

Субсクリпцію отворено в березні 1918 р. і перевердено технічно в такий спосіб:

В тодішнім Товаристві взаємного кре-диту „Дністер“ отворено рахунок, на яким скон-центрувалися всі влати субсクリбентів на емі-сію „Українського Банку“. Чи збірні субсクリ-пційні конта були отвірні і в інших інституціях, рішучо ствердити не можна; фактом є, що до Т-ва взаємного кредиту „Дністер“ впливали субсクリпційні квоти не тільки від сторін, але також за посередництвом інших фінансових інституцій. Про доконання кожної влати пові-домляв кожного субсクリбента д-р М. Шухевич після взору, залученого під ч. 3., а кожний суб-скрибент зі свого боку підписував декларацію після взору ч. 7.

Оба згадані взори ч. 3. і 7. зумів Коопера-тивний Банк „Дністер“ показати тільки випла-тково, а то внаслідок звороту йому тих писем почтою, яка не могла доручити їх дотичним субсクリбентам.

Збір субскрипційних декларацій повинен знаходитися у д-ра Шухевича, котрий повинен мати також загальну книгу субскрибентів з най-точнішою специфікацією поодиноких впливів і влат.

Стан субскрипційного конта „Український Банк“ знаходився на кульмінаційній висоті в дні 26. серпня 1919, в котрім то дні виказував К. 2,874.683.97.

Як видно з опису протоколу, представле-ного на основі витягу із субскрипційного ра-хунку „Український Банк“ ч. 11.200, в субскрип-ції брали участь широкі круги української су-спільности, серед котрої не бракувало і дрі-ного селянства. Субскрипція досягнула майже бажану Комітетом Основників висоту і „Укра-їнський Банк“ був би правдоподібно покликан-ий до життя, якби тому не були перешкодами знані історичні події в б. Австрії в дні 1. листо-пада 1918.

Від того часу гроші, що були на цій ра-хунку й оставали у виключній диспозції д-ра Шухевича, виплачувано по думці кожноразо-во його поручування. На основі якої повнова-сти, згд. на основі яких засад д-р Шухевич ви-конав чи поручав поодинокі виплати, Коопе-ративний Банк „Дністер“ не вміє вивести. Ди-рекція вносить, що дотичні інформації автори-тативно міг би уділити тільки Комітет Осно-вників.

Оставши на субскрипційнім конті у значній своїй часті фонди зникли цілком внаслідок девальюації, а перераховані спершу з австр. корон на польські марки, а відтак з польських марок на золоті змадали майже до грошової вартости. Дирекція заявляє, що за повільність виплат не може прийняти ніякої відповідаль-ности тому, що була тільки депозитарем субскри-бованих грошей, а виплати доконувала кождо-часно на поручення д-ра Шухевича.

Повищий протокол зладжено в трьох рів-нозвучних примірниках, підписаних контролю-ючим і Дирекцією Банку.

Один відпис оставлено Дирекції Банку.

До протоколу долучується 7 штук залучників. Банковий Інспектор Міністерства Скарбу д-р Максиміліан Кеслер вр.

Повищий протокол прийняти ми до відома: Кооперативний Банк „Дністер“, Т-во з обм. пор-у Львові, д-р В. Охримович вр. Я. Колтунюк вр. Львів, дня 9. вересня 1927.